

ДЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ РОМАНУ  
«ЖОРСТОКИЙ ПРИНЦ» ГОЛЛІ БЛЕК

САРА ДЖ. МААС

# ДВІР ШИПІВ ТРОІЯНД

ФЕНТЕЗІ, ТІДНЕ ПОРІВНЯННЯ  
ЗІ СВІТОМ ДЖОРДЖА МАРТІНА

SARAH J. MAAS

A COURT  
of THORNS  
and ROSES

САРА ДЖ. МААС

ДВІР  
ШИПІВ  
ТРОІЯНД

Харків



2021

*Присвячую Джошу —  
тому що ти пішов би заради мене в Підгір'я.  
Кохаю тебе.*

## Розділ 1

Ліс перетворився на лабіринт зі снігу та криги. Уже понад годину я вдивлялася в хащі, але від мого місця для огляду, вигину товстої гілки старого дерева, користі було мало. Хурделиця замітала мої сліди, а разом із ними зникала й остання надія помітити здобич.

Голод завів мене в лісову хащу глибше, ніж я зазвичай ризикувала заходити, але зима — найсуворіша пора року. Тварини відходили далі в ліси, туди, куди я вже не наважувалася йти. Мені діставалися поодинокі бідаки, котрі з якихось причин відбилися від стада. Натрапляти б на таких до самої весни. Та годі навіть мріяти про це.

Занімілими від холоду пальцями я протерла очі, прибираючи сніжинки, що налипали на вії. Не було жодних слідів здобичі, жодного дерева з обдертою корою, що могло б свідчити про те, що тут проходили олені. Зазвичай вони обдирали всю кору, а потім вирушали на північ, через володіння вовків, у ту частину Прифії, яка належала фейрі. Їхніх слідів видно не було. Певно, вони ще не покинули своїх місць. Олені залишатимуться там, поки не скінчиться кора на деревах, а потім рушать на північ, через території вовків, і, можливо, підуть до земель фейрі Прифії. Туди, куди не наважиться ступити смертний, якщо не хоче вкоротити собі віку.

Від цієї думки я здригнулася й мерщій викинула її з голови, зосередившись на тому, заради чого я тут. Усе, на чому

я була зосереджена протягом останніх років, — це вижити самій і допомогти вижити родині: ще тиждень, ще день, ще годину. І зараз, у цю завію, для мене було б великою радістю, якби я розгледіла бодай якусь здобич — особливо з моєї вкрай поганої позиції. Поміж гілок я ледве могла бачити бодай щось на відстані п'яти метрів. Стримавши зойк, бо мої закрижанілі кінцівки відмовлялися рухатися, я скинула на землю мисливський лук, а потім зістрибнула й сама.

Скрижанілий сніг хруснув у мене під зношеними чобітьми, і я зціпила зуби. Жахлива видимість провокувала мене на шум, чого не повинен дозволяти собі мисливець. Здається, що й сьогодні полювання буде невдале.

Зимові дні дуже короткі. Якщо я баритимуся й не заверну додому, йти доведеться в темряві, а я добре пам'ятала застереження міських мисливців: здоровезні вовки виходили на полювання численними зграями. А тут ще почастишали чутки про дивних істот, схожих на людей, яких бачили в цій місцевості: високих на зріст, жахливих, дивних, смертоносних.

Хай хто завгодно, аби лише не фейрі. Так молилися мисливці нашим давно забутим богам, і я потайки приєднувалася до них. Вісім років ми жили в цьому селищі, а від нього до кордону земель Прифії, що їх населяли безсмертні фейрі, якихось два дні мандрівки. Досі ці істоти нас не займали. Утім, мандрівні торговці та купці іноді розповідали про геть понищені ними далекі прикордонні міста. Від їхніх набігів залишалися самі руїни, попіл та кістки. Спершу ці істоти з'являлися в наших краях зрідка, і старі люди казали, що то все вигадки. Проте згодом, особливо протягом останніх місяців, набіги фейрі обговорювали в ринкові дні.

Я ризикувала, зайшовши глибоко в ліс, проте вчора ми доїли останню хлібину, а залишки в'яленого м'яса закінчилися напередодні. Та все ж я воліла радше лишитися в ліжку з порожнім шлунком, аніж заснути навіки у шлунку великого вовка. Або фейрі.

Звичайно, святкового застілля з моїх кісток не влаштуєш. Я помітно схудла, коли вдарили морози, і тепер легко могла перелічити свої ребра.

Рухаючись швидко і, наскільки можливо, тихо, я притулила руку до живота, який звело від голоду. Подумки я вже уявляла собі вирази облич двох старших сестер. Коли повернуся додому знову з порожніми руками, побачу їх, невдоволених, на власні очі.

Після кількох хвилин уважних пошуків я сховалася за купкою засніжених кущів ожини. Крізь них я досить непогано могла розгледіти галявину й невеличкий, скутий кригою струмок, що її перетинав. Кілька ополонок чітко вказувало на те, що тварини доволі часто приходять сюди до водопою. Залишалось сподіватися, що хтось сюди завітає й нині. Матиму надію.

Я тихо зітхнула, встромила в землю кінець свого луска і сперлася чолом на вигин грубої деревини. Без їжі цей тиждень може стати для нас останнім. Багато родин уже жебракувало, розраховуючи на милостиню заможних містян. Але я на власні очі бачила, як швидко минає їхня ласка.

Я прибрала зручнішої пози й спробувала вирівняти дихання. Стала прислухатися до звуків лісу попри гомін вітру. Сніг і далі падав, танцював, кружляв і блискучими бризками малював чудернацькі візерунки на канві брунато-сірого світу. І попри саму себе, попри заанімілі від морозу кінцівки я змусила замовкнути люту і збентежену

частину свідомості, щоб насолодитися красою цього сніжно-білого лісового серпанку.

Колись милуватися контрастом молоді трави й темного зораного ґрунту, аметистовою брошкою у складках смарагдового шовку було моєю другою природою. Колись я мріяла, дихала й мислила кольорами, світлом і формами. Інколи я навіть дозволяла собі подумки змалювати день, коли сестри нарешті знайдуть чоловіків, вийдуть заміж і ми з батьком залишимося удвох. У нас буде вдосталь їжі для спокійного життя, достатньо грошей, щоб придбати трохи фарб, і часу, щоб перенести всі ті кольори та форми на папір, полотно або стіни будинку.

Найближчим часом цього не станеться, а може, і ніколи. Тому мені залишалися тільки ось такі моменти, коли можна насолодитися візерунками блідого зимового світла на снігу. Уже й не згадаю, коли востаннє дозволяла собі помітити бодай щось приємне чи цікаве.

Години, які я зрідка проводила з Айзеком Гейлом у старій похилій коморі з напівзруйнованим дахом, не беру до уваги. Вони були бездумні, голодні, іноді жорсткі, але ніколи — приємні.

Вітер ущух, чутно було лише м'які його пориви. Сніг став лінивим, лапатим, налипав повільними клаптиками на кожен стовбур, кожну гілку. Він зачаровував небезпечною, але такою ніжною зимовою красою. Невдовзі я вийду на зледенілу ґрунтову дорогу, що веде до селища, до убогого тепла нашої тісної домівки. Якась маленька дика частина моєї душі здригнулася від цієї думки.

На протилежному боці галявини щось зашаруділо.

Я інстинктивно звела лук. Придивилася крізь шипи, і мені забило дух.



Менш ніж за тридцять кроків від мене стояла маленька олениця, яка ще не встигла геть охлянути, судячи з того, як жадібно вона обгризала кору.

Така олениця проговувала б мою родину з тиждень, а то й більше.

Я аж слину ковтнула. Тихо, як вітер в опалому листі, звела лук і прицілилася.

Олениця все ще віддирала смужки кори й повільно їх пережувувала, навіть не здогадуючись, що смерть зачалася за кілька кроків від неї.

Половину м'яса я можу засушити, а решту ми швидко з'їмо — в пирогах, тушковану... Шкуру можна продати або пошити для когось з родини одяг. Мені потрібні нові чоботи, Елейн — нове пальто, а Несті... Несті просто хотілося мати все, що мають інші.

Пальці в мене затремтіли. Стільки їжі — справжній порятунок. Я глибоко вдихнула, заспокоїлася, перевірила приціл.

Аж раптом у кущах неподалік від мого сховку засяяла пара золотих очей.

Ліс принишкнув. Вітер усух. І навіть сніг не падав.

Ми, смертні, більше не мали богів, до яких могли б звернутися. Але якби я знала бодай їхні імена, одразу почала б молитися. Усім і одразу. Вовк, надійно схований чагарниками, тихо скрадався, підбираючись дедалі ближче. Він невідривно стежив за оленицею, яка не помічала небезпеки.

Звір був величезний, завбільшки з поні. Мені забило дух. Про таких вовків попереджають мисливці.

Я вперше бачила великого вовка. А олениця досі не відчувала його. Вовк не міг рухатися аж так тихо. А що,

коли це не звичайний вовк? Що, як він із Прифії і якимось чином фейрі? Тоді я можу стати його вечерею. Отже, мені щодуху треба тікати від нього.

Але можливо... можливо, це було б великою послугою світу, моєму селищу й мені особисто, — вбити чудовисько, поки воно мене не помітило. Пустити стрілу йому межі очі я могла б не вагаючись.

Попри свої розміри він видавався вовком і рухався як вовк. *Тварина*, переконувала я себе. *Це лише тварина*. Я не могла дозволити собі інших думок, тільки не тієї миті, коли мені потрібні були найясніші та найпрозоріші думки і спокійне дихання.

У мене був мисливський ніж і три стріли. Перші дві — звичайнісінькі стріли, прості й донині завжди дієві. Проте для вовка такого розміру вони не страшніші за укуси бджоли. Але третя стріла була довша й важча; я купила її в мандрівного торговця того літа, коли в нас було достатньо мідних монет, щоб дозволити собі таку розкіш. Стрілу вирізали з гірського ясена, а наконечник був залізний.

З пісень, яких нам співали замість колискових, від самих пелюшок усі ми знали, що фейрі ненавидять залізо. А ясенева деревина вповільнювала їхню безсмертну зцілювальну магію настільки, що людина мала час для смертельного удару. Можливо, це були лише плітки й легенди. Єдиним доказом ефективності стріл із ясена було те, що його складно знайти. Я сотні разів бачила зображення цих дерев, проте самі вони мені не траплялися. Це було майже неможливо, бо колись давно Вищі Фе їх попалили. Ясенів залишилося дуже мало, і більшість із них, мала й хирлява, ховалася поміж височезних дерев інших порід. Ще не один тиждень після цієї покупки мене доймали

сумніви, чи не занадто переплатила за дерев'яну палицю і шмат заліза.

Три роки ясенева стріла пролежала без потреби в сагайдаку в мене за спиною.

А тепер я її витягла і, намагаючись не виявити себе, вклала в лук. Якщо добре прицілитися, довга важка стріла серйозно ранить вовка, а то й уб'є його.

Якщо я вб'ю вовка, то водночас злякаю оленицю і та втече. Якщо ж уб'ю оленицю, вовк або вчепиться мені в горло, або поспішить до туші олениці. Тоді прощай і м'ясо, і шкура.

Від напруження у мене заболіло в грудях. І цієї миті я усвідомила, що моє життя увібгалося в одне-єдине запитання: а чи вовк тут один?

Якомога сильніше стиснувши лук, я ще більше натягнула тятиву. Я була непоганою й досвідченою лучницею, та ніколи не стикалася з вовком. Раніше я вважала це везінням, навіть за благословення. Але тепер... Я не знала, куди цілити, не знала, як швидко бігають вовки. І не могла дозволити собі схибити, бо в мене була лише одна ясенева стріла.

І якщо під цим хутром справді билося серце фейрі, його буде покарано по заслuzі. За все, що вони коїли з нашими людьми. Не можна ризикувати й залишати все як є, коли на кону життя моїх односельців. Адже він може прокрастися до наших домівок і стане вбивати й нівечити все. Він має померти тут і зараз. Це щастя — прикінчити його.

Вовк скрадався дедалі ближче. Аж раптом маленька гілочка хруснула під його лапою, що була значно більша за мою руку. Олениця вклякла на місці. Роззирнулася, нашорошивши вуха стрілками в напрямку сірого неба.

Вітер віяв у той бік, де ховався вовк, тож олениця не могла побачити хижака або ж відчутти його запах.

Вовк опустил голову, напруживши масивний сріблястий тулуб, який так легко зливався зі снігом і розчинявся в тінях. Звір готувався до стрибка, а олениця й досі витріщалась у протилежний бік.

Я перевела погляд з олениці на вовка, потім знову поглянула на бідолашну тварину. Принаймні він був один, хоча б у цьому доля мені всміхнулася. Але якщо хижак сполохає оленицю, я залишуся сам на сам із вовком-велетнем, а може, навіть із фейрі, який помирає від голоду й шукає наступну здобич. А якщо він уб'є оленицю, такі цінні для мене шкуру й м'ясо буде знищено...

Досить помилитися в розрахунках — і моє життя буде загублене, як і ціла вервечка інших. Протягом усіх восьми років свого полювання в лісі я постійно ризикувала. Але здебільшого мене не покидало везіння.

Вовк вистрибнув із чагарів спалахом чорно-біло-сірого, сяючи жовтими іклами. На відкритій місцині звір з'явився в усій своїй гігантській величі — диво м'язів, швидкості та чистої сили. В олениці не було жодного шансу на порятунок.

Я випустила ясеневу стрілу раніше, ніж він встиг пошматувати оленицю.

Стріла вцілила звіру в бік, і, присягаюся, навіть земля здригнулася. Вовк загарчав від болю й відпустив шию олениці. Його кров, ніби яскравий спалах рубіна, заструменіла на білий сніг.

Він розвернувся в мій бік, широко розплющивши жовті очиська, здибивши хутро. Низьке гарчання завібривало відлунням у моєму порожньому шлунку, і я підхопилася, струсивши із себе сніг. Друга стріла вже лежала на тятиві.

Проте вовк лише дивився на мене. Його черево кривавило, з боку стирчала моя ясенева стріла. Сніг відновив свій танок. Вовк усе *дивився*, і так здивовано й розумно, що я послала другу стрілу. Про всяк випадок — що, коли цей розум у його очах був недоброго гатунку?

Він не намагався ухилитися від стріли, тож вона поцілила йому прямісінько у велике жовте око.

Вовк звалився на землю.

Перед очима затанцювала суміш кольорів і темряви, затуляючи мій погляд у коловерт і змішуючись зі снігом.

Лапи тварини засіпалися, і тихе скиглення розірвало повітря на сотні клаптів. Неможливо! Він повинен був померти одразу, а не лежати й повільно конати. Стріла увійшла в око майже по саме пір'я.

Тепер не мало значення, був це вовк чи фейрі. Із цією ясеневою стрілою, яка стирчала з його хутра, він невдовзі помре. Він помре. І все одно руки в мене тремтіли, коли я змахнула із себе сніг і підійшла ближче, не забуваючи, однак, про дистанцію. Кров точилася із завданих мною ран, фарбуючи сніг у багрянний колір.

Вовк рив лапами землю, його дихання поступово сповільнювалося. Хтозна, чи то біль був такий нестерпний, чи то він намагався налякати й прогнати смерть. Я не була певна, що хочу це знати.

Сніг кружляв навколо нас. Я дивилася на вовка, аж поки густе хутро кольору вугілля, обсидіану і слонової кістки припинило підійматися й опадати. Це таки вовк, звичайнісінький вовк, хоч і неймовірних розмірів.

Напруження в грудях послабшало, і я відновила дихання. Уривчасте дихання клубочилося парою перед обличчям. Принаймні ясенева стріла справді була смертоносна, незалежно від того, кого насправді вона вразила.

Швидко оглянувши оленицю, я зрозуміла, що двох тварин не дотягну. Навіть одна туша суттєво сповільнить моє повернення додому. Але мені було шкода кидати вбитого вовка. Я розуміла, що марную дорогоцінні хвилини. Зараз будь-який хижак може почути свіжу кров. Утім, я здерла з вовка шкуру, витягла обидві стріли й почистила їх.

Принаймні руки нарешті зігрілися. Я обгорнула оленицю та її смертельну рану вовчою шкурою кривавим боком усередину, а тоді звалила її собі на плечі. До нашої домівки звідси було кілька кілометрів, а мені не потрібен був кривавий слід, здатний привести за мною всіх тварин із пазурами та іклами.

Охнувши під непомірною вагою, я міцніше вхопилася за ноги олениці й востаннє поглянула на тіло обдертого вовка, над яким здіймалася пара. Здавалося, його єдине вціліле золотаве око роздивляється низьке й важке від снігових хмар небо, і на якусь мить мені закортіло відчутти докори сумління через убивство звіра.

А навколо був ліс. Навколо була зима.